

Jolanta Kępa-Mętrak

Instytut Dziennikarstwa i Informatyki, Uniwersytet Jana Kochanowskiego

Słowa kluczowe: czasopisma społeczno-kulturalne, prasa lokalna, Kielce

Key words: socio-cultural magazines, local press, Kielce

„PROJEKTOR. KIELECKI MAGAZYN KULTURALNY” W LATACH 2013–2016

W bazie Biblioteki Narodowej nie ma kategorii „czasopisma kulturalne”. Od 2001 r. odnotowano tylko jedno czasopismo kulturalno-społeczne, 43 czasopisma literackie i aż 317 tytułów określonych jako społeczno-kulturalne. Te ostatnie periodyki są zróżnicowane pod każdym względem: treści, formy, częstotliwości, miejsca wydania, adresata. Wśród nich występują także czasopisma sklasyfikowane dodatkowo jako regionalne i lokalne, np. „Brudzeń Zaprasza: pismo społeczno-kulturalne Towarzystwa Przyjaciół Gminy Brudzeń im. Pawła Włodkowica”, „Więzi: czasopismo społeczno-kulturalne” (czasopismo Stowarzyszenia Przyjaciół Pruszcza Gdańskiego i Okolicznych Gmin), „Nadwiślocze: ogólnopolski kwartalnik społeczno-kulturalny: Mielec, Ziemia Mielecka, podkarpackie, małopolskie, świętokrzyskie, lubelskie i okoliczne”, „Puławski Przegląd Powiatowy: społeczno kulturalny kwartalnik ziemi puławskiej”¹.

Celem artykułu jest charakterystyka lokalnego czasopisma kulturalnego, na przykładzie kieleckiego magazynu „Projektor”. Nie ma go w bazie Biblioteki Narodowej, mimo że posiada numer ISSN. Nie ma go także w internetowym katalogu regionalnych czasopism kulturalnych, obejmującym 123 tytuły, wśród których jest jeden tytuł kielecki, dawno zawieszony – „Ikar”². Nie uwzględniono natomiast późniejszego „Dedala”, „Teraz” czy najnowszych inicjatyw wydawniczych.

Kultura kojarzy się z wartościami ogólnymi, ponadlokalnymi, rozumiana jest jako całokształt duchowego i materialnego dorobku społeczeństwa. Jej istotę naj-

¹ <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=24&IM=04&WI=CZASOPISMAbSPOIECZ-NOBKULTURALNE&NU=01&CE=2&MA1=rozwi%F1> [dostęp: 8.12.2016].

² <http://katalog.czasopism.pl/index.php/Kategoria:Regionalne> [dostęp: 15.11.2016].

lepiej oddaje definicja Fredericka W. Taylora, cytowana przez Małgorzatę Gruchołę w artykule *Kultura w ujęciu socjologicznym*. Według niej kultura to „całość obejmująca wiedzę, wierzenia, sztukę, moralność, prawo, zwyczaje i inne umiejętności nabywane przez człowieka jako członka społeczeństwa”³. Wydaje się jednak, że nic nie stoi na przeszkodzie, aby rozpatrywać ją także w sferze lokalnej, jako dorobek wspólnot lokalnych.

Współczesne czasopisma kulturalne czy, szerzej, społeczno-kulturalne nie doczekały się wielu opracowań. W 2010 r. w Katowicach ukazał się leksykon *Pisma kulturalne w Polsce po 1989* pod redakcją Jacka Gałuszki, Grażyny Maroszczuk i Agnieszki Nęckiej⁴. Zawiera charakterystykę 152 tytułów, co według szacunków redaktorów stanowiło 30% wszystkich, których istnienie odnotowano między rokiem 1989 a 2008. Definiując czasopisma kulturalne uwzględniono różne formy kultury: literaturę, film, teatr, malarstwo, muzykę, fotografię. Poszerzono je o zagadnienia społeczno-polityczne, socjologiczne, historyczne, psychologiczne.

Wspomniany leksykon obejmuje periodyki o zasięgu ogólnopolskim. Czasopisma lokalne i regionalne były przedmiotem wielu innych opracowań. Stan badań w tym zakresie szczegółowo omówił Ryszard Kowalczyk w książce *O mediach lokalnych, regionie i regionalizmie*⁵. Ten sam autor w swoich licznych publikacjach wyjaśnia też samo pojęcie mediów lokalnych. Poza zasięgiem wydawania i kolportażu uwzględnia oczywiście zawartość prasy i jej związek z potrzebami odbiorców, głównie informacyjnymi, i zainteresowaniami tematycznymi. Preferencje czytelników zaspokajają specjalne typy prasy: polityczna, społeczno-kulturalna, literacka, sportowa, krajoznawczo-turystyczna, muzealna, historyczna, przyrodniczo-ekologiczna, edukacyjno-oświatowa, biblioteczna⁶. Cechą charakterystyczną prasy lokalnej i regionalnej jest – według Kowalczyka – przywoływanie przykładów z najbliższego środowiska ilustrujących tematykę pozalokalną i pozaregionalną oraz obejmującą zagadnienia szczególne i problemy uniwersalne.

Czy taki właśnie jest „Projektor. Kielecki magazyn kulturalny”? Poprzez analizę jego zawartości autorka niniejszego tekstu spróbuje pokazać, jak można połączyć treści lokalne z uniwersalnymi.

„Projektor” pojawił się na rynku w lipcu 2013 r., miesiąc po zawieszeniu czasopisma kulturalnego „Teraz”, wydawanego na Wzgórzu Zamkowym, a finansowanego z budżetu miasta. Początkowo funkcjonował tylko w wersji elektronicznej. Miał promować mniej popularną w środowisku kieleckim sztukę i mało znanych artystów. Wydawca, czyli Stowarzyszenie Twórcze „Zenit”, udostępniał go na swojej stronie internetowej www.zenit.org.pl w formie pdf oraz na Facebooku.

³ M. Gruchoła, *Kultura w ujęciu socjologicznym*, „Roczniki Kulturoznawcze” 2010, t. 1, s. 96.

⁴ *Pisma kulturalne w Polsce po 1989 roku. Leksykon*, red. J. Gałuszka, G. Maroszczuk, A. Nęcka, Katowice 2010.

⁵ R. Kowalczyk, *O mediach lokalnych, regionie i regionalizmie*, rozdz. 5: *Obszary badania współczesnych mediów lokalnych*, Poznań 2015, s. 117–170.

⁶ R. Kowalczyk, *Czasopiśmiennictwo regionalistyczne w Polsce*, Opole 2013, s. 15.

Pomysł na powstanie magazynu pojawił się z przyczyn dość prozaicznych. Od pewnego czasu w Kielcach – jako jedynym mieście wojewódzkim w Polsce – nie ma ani jednego czasopisma poświęconego kulturze. W gronie znajomych ze środowisk artystycznych i zainteresowanych twórczym odbiorem kultury stwierdziliśmy, że jest to sytuacja dość kuriozalna. Mamy kilkanaście galerii, muzeów, wyższą szkołę artystyczną, uniwersytet itd., natomiast nie ma żadnego periodyku, który ułatwiałby i propagowałby sztukę twórców młodego i średniego pokolenia z Kielc.

– mówił wówczas dla portalu Wrota Świętokrzyskie Paweł Chmielewski, prezes Stowarzyszenia Twórczego „Zenit”⁷. Stowarzyszenie istnieje od końca 2010 r. Liczy 18 osób i działa na terenie „Bazy Zbożowej”⁸, gdzie prowadząc galerię organizuje m.in. wystawy fotograficzne, retrospektywne wystawy propagujące kielecki komiks.

Na marginesie trzeba dodać, że w listopadzie 2016 r. ukazał się drugi numer innego, najnowszego periodyku społeczno-kulturalnego, dwumiesięcznika „Made in Świętokrzyskie”. Na jego analizę jednak jeszcze za wcześnie.

Odpowiadając na pytanie autorki, jak zrodziła się inicjatywa wydawania „Projektora”, czy była to próba wypełnienia luki po upadku „Teraz”, redaktor naczelny stwierdził:

Nie łączyłbym wydawania „Projektora” z zaprzestaniem wydawania „Teraz” czy „Wici.info” – wystarczy analiza zawartości wydań tych periodyków, aby dostrzec, iż każdy z nich oparty jest (był) na innej koncepcji wydawniczej, zarówno pod względem treści i formy, i każdy z nich mógłby swobodnie i równolegle funkcjonować na rynku⁹.

Według deklaracji założycieli powstanie pisma miało być także odpowiedzią na brak na rynku mediów kieleckich periodyków, które w sposób pogłębiony ukazywałyby kulturę na styku artysta–artysta, artysta–inne dzieła, artysta–odbiorca. Zamyślenie wydawcy było też pokazywanie twórców wywodzących się z Kielc, którzy osiągają sukcesy w kraju i na świecie oraz promocja takich dziedzin sztuki, jak: komiks, sztuka w przestrzeni miejskiej, malarstwo awangardowe.

W 2013 r. ukazały się trzy numery „Projektora” w periodyczności dwumiesięcznej. Została ona zachowana także w następnych numerach, od stycznia 2014 r. dostępnych także w wersji papierowej ukazującej się w nakładzie 1000 egzemplarzy.

⁷ https://www.wrota-swietokrzyskie.pl/pio/-/asset_publisher/F9Uh/content/id/1749431 [dostęp: 15.11.2016].

⁸ Federacja Stowarzyszeń Kulturotwórczych „Baza Zbożowa” nazwę wzięła od ul. Zbożowej, przy której ma swoją siedzibę. Jest związkiem wpisanym do rejestru stowarzyszeń 16 stycznia 2006 r. Na stronie bazy.ngo.pl jako główne formy działalności podaje wspieranie i reprezentowanie zrzeszonych w nim podmiotów działających m.in. na rzecz: propagowania czynnego uprawiania sztuki w różnych formach, promowania postaw otwartości kulturowej i tolerancji, przeciwdziałania rasizmu i ksenofobii, rozbudzania zainteresowań sztuką, kulturą własnego regionu, Polski, Europy i świata oraz ochrony dziedzictwa kulturowego.

⁹ Korespondencja mailowa autorki z Pawłem Chmielewskim z 15 listopada 2016 r.

rzy¹⁰. Każdy numer magazynu podejmował jedno zagadnienie z dziedziny kultury. W pierwszym był to fenomen kieleckiego komiksu, w drugim – teatr w Kielcach, w trzecim – kulturowy i artystyczny charakter przestrzeni publicznej. Pierwszy numer papierowy (czwarty według numeracji ciągłej) był promowany podczas spotkania w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Kielcach oraz w mediach. Sporo uwagi poświęcił mu Portal Informacji Kulturalnej¹¹, charakteryzując m.in. jego wartość, którą tym razem stanowiła głównie sztuka w obszarach postindustrialnych („Baza Zbożowa”). Dopełnieniem tematu były artykuły o miejscach zapomnianych, zdegradowanych, takich jak przedmieścia, tereny dawnych zakładów przemysłowych oraz kontynuacja zagadnienia przestrzeni miejskiej, podjętego we wcześniejszym numerze.

Objętość magazynu to początkowo 64, a od końca 2015 r. 62 strony, drukowane w pełnym kolorze, na papierze kredowym z grubszą okładką. Czasopismo jest bezpłatne. Utrzymuje się m.in. z dotacji Urzędu Miasta Kielce (w połowie) oraz działalności gospodarczej wydawcy.

Równie ważna jak treść jest forma. Zaprojektował ją i czuwał nad nią przez dwa lata grafik Rafał Urbański, pełniący funkcję zastępcy redaktora naczelnego. „Gazeta jest jednorodna stylistycznie, ma opracowaną spójną szatę graficzną, każdy kolejny numer będzie wyglądał podobnie. Każdy artykuł musi mieć przestrzeń, bo edycja jest istotna” – powiedział TVP3 Kielce, pracując nad trzecim numerem „Projektora”¹².

Obecni członkowie zespołu redakcyjnego to m.in. doktoranci kieleckich uczelni oraz ich pracownicy, wykładowcy Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, recenzenci krakowskiego Instytutu Książki. Redaktor naczelny Paweł Chmielewski jest absolwentem filologii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Publikował m.in. w „Studiach Sienkiewiczowskich”, „Ha!art”, „Zeszytach Komiksowych”, „Biurze Literackim”, „Teraz”. Jest autorem książek *Słowacki w supermarkecie. Szkice o polskim dramacie, Trzech panów przy barze nie licząc Yorgiego. O kieleckim komiksie*, redaktorem kilkudziesięciu innych książek, scenariuszy komiksów (m.in. *12 prac Delfy 800, Ósmy książyc, Obywatel Szrajbman*), trzech nagrodzonych dramatów¹³.

Za grafikę i skład odpowiada obecnie Krystian Mucha. Do grona stałych współpracowników należą: Małgorzata Angielska – literatura, Dominik Borowski – literatura, Wojciech Habdas – foto, Piotr Kardys – książka historyczna, Piotr Kletowski – film, Agnieszka Kozłowska-Piasta – teatr, taniec, Krzysztof Krogulec – foto, muzyka, Mirosław Krzysztofek – muzyka, Agata Kulik – teatr, Izabela Łazarczyk-Kaczmarek – sztuki plastyczne, Martyna Musiał – literatura, film, Agata Orłowska – literatura, książka społeczna, Anna Polońska – sztuki plastyczne, Łukasz Rakalski

¹⁰ Nakład podawany od numeru 2 z 2015 r.

¹¹ http://niewidomi.pik.kielce.pl/aktualnosci/-/asset_publisher/c6tkjz4kOl4U/content/projekt-projektor-;jsessionid=790584302DBE6D8965D300EE97336E93.wrota27 [dostęp: 15.11.2016].

¹² <http://kielce.tvp.pl/12699023/projektor> [dostęp: 15.11.2016].

¹³ <http://www.projektorkielce.pl/> [dostęp: 15.11.2016].

– muzyka, Emmanuella Robak – muzyka, literatura, Michał Siedlecki – literatura, książka filozoficzna, Aleksandra Sutowicz – literatura, Artur Wabik – komiks.

Do końca 2016 r. ukazało się 21 numerów „Projektora”, ostatni 25 listopada. Podobnie jak pierwsze, każdy kolejny zawierał tematykę wiodącą. Były to m.in. muzyka, cyfrowy świat, design, architektura, muzealnictwo, komiks, teatr, a w ostatnim roku książka/czytelnictwo, 10 lat Bazy Zbożowej, Henryk Sienkiewicz, street art, poezja, eksport. Tematy uniwersalne, zwykle daleko wykraczające poza lokalne podwórko. Czasopismo z założenia miało promować kulturę mniej popularną, pokazywać kieleckich twórców. Jak jest rzeczywiście pokazuje analiza zawartości. Można na jej podstawie określić także profil periodyku wskazując, jaka tematyka dominowała na jego łamach w kolejnych numerach, i określić zgodność zawartości przekazów z deklaracjami nadawcy¹⁴.

Na stronie internetowej www.projektorkielce.pl/ dostępne jest archiwum artykułów od początku wydawania „Projektora”. Zostały one podzielone na sześć kategorii: Książki, Komiks, Muzyka, Film, Teatr, Popkultura. W takich samych zatem kategoriach poddano je analizie, ze zwróceniem uwagi na lokalny bądź uniwersalny charakter przekazu. Jednostką analizy była wypowiedź: słowna, słowno-obrazowa bądź obrazowa¹⁵. Analizie poddano 20 numerów periodyku: trzy z 2013 r., po sześć z lat 2014–2015 oraz pięć z 2016 r. (ostatni, szósty numer ukazał się zbyt późno, żeby go wziąć pod uwagę). Wyniki analizy pokazano w tabeli i na wykresach. Tabela obejmuje zawartość „Projektora” w latach 2013–2016 z podziałem na kategorie tematyczne oraz liczbę publikacji w poszczególnych latach. Każdy rok został podzielony na trzy kolumny: region i inne oraz razem. Kategoria region obejmuje publikacje powiązane tematycznie z regionem, traktujące o twórcach pochodzących z Kielecczyny. Kategoria inne zawiera w sobie wszystkie pozostałe publikacje, poświęcone głównie tematyce ogólnokrajowej, czasem wykraczającej poza ramy kraju. Kategoria razem jest sumą publikacji w danym roku w poszczególnych kategoriach tematycznych, a w ostatniej kolumnie – sumą publikacji w danej kategorii tematycznej ogółem. Wyniki zostały zsumowane także w kolumnach pionowych, co daje możliwość porównywania wszystkich publikacji z poszczególnych lat oraz ogółem z podziałem na region, inne i razem.

W 2013 r. najwięcej artykułów ukazało się na temat książek – 7, w tym 4 dotyczyły regionu, 4 były inne. Po 5 artykułów traktowało o teatrze i muzyce. I tu tematyka regionalna dominowała (4 i 1 teatr, 3 i 2 muzyka). Trzy wypowiedzi poświęcono komiksowi, w tym 1 regionalnemu, 2 ogólnie. Popkultura i film w 2013 r. były nieobecne.

W 2014 r. wszystkich wypowiedzi było znacznie więcej, bo był to już pełny rok wydawania periodyku. Ponownie najczęściej – 45 razy – eksponowano książki (20 region, 25 inne). Dużo uwagi poświęcono także teatrowi, niemal wyłącznie kieleckiemu (21 i 1). W następnej kolejności – 19 wypowiedzi – uplasowała się muzyka,

¹⁴ W. Pisarek, *Analiza zawartości prasy*, Kraków 1983, s. 51.

¹⁵ *Ibidem*, s. 72–82.

Tabela 1. Zawartość „Projektora” w latach 2013–2016

Kategoria	Liczba publikacji w poszczególnych latach														
	2013			2014			2015			2016			Ogółem		
	region	inne	razem	region	inne	razem	region	inne	razem	region	inne	razem	region	inne	razem
Książki	4	3	7	20	25	45	11	44	55	12	55	77	47	127	174
Komiks	1	2	3	2	11	13	1	17	18	0	9	9	4	39	43
Muzyka	3	2	5	5	14	19	8	30	38	3	20	23	19	66	85
Film	0	0	0	1	9	10	1	13	14	1	11	12	3	33	36
Teatr	4	1	5	21	1	22	23	1	24	11	1	12	59	4	63
Popkultura	0	0	0	3	5	8	2	5	7	0	1	1	5	11	16
Razem	12	8	20	52	65	117	46	110	156	27	97	124	137	280	417

Źródło: opracowanie własne.

przede wszystkim spoza regionu (5 i 14). Kolejne miejsca zajmują: komiks – 2 i 11 wypowiedzi, film – 1 i 9 i popkultura 3 i 5.

W 2015 r. przeanalizowano też sześć numerów. Podobnie jak w poprzednich latach najwięcej uwagi poświęcano książkom: 11 razy omawiane były publikacje regionalne, 44 razy inne. Muzyka prezentowana była 38 razy, w tym 8 regionalna, 30 inna. Teatr znów potraktowano z perspektywy Kielc – 23 na 24 wypowiedzi dotyczyło regionu. Odwrotnie było z komiksem. Tylko jedna wypowiedź na 18 miała charakter regionalny. Podobnie film – 1 i 13. Najrzadziej pokazywana była popkultura – 2 i 5.

W 2016 r. rekordową popularność zdobyły książki. W pięciu numerach pisano o nich aż 67 razy, w tym 12 razy o regionie, 55 o innych. Pozostałe zagadnienia z konieczności omawiane były rzadziej niż w poprzednich latach. Muzyka obecna była w 23 wypowiedziach, w tym 3 regionalnych. Film i teatr pokazywano dwunastokrotnie, w odwrotnych proporcjach: teatr 11 razy w regionie, 1 raz poza, film 1 raz w regionie, 11 poza. Komiks pojawił się w 9 wypowiedziach o charakterze uniwersalnym, popkultura tylko 1 raz, też spoza regionu.

Interesujący wydaje się rozkład wypowiedzi w poszczególnych latach według ich kategorii tematycznych. I tak książki najczęściej omawiane były w 2016 r. – 77 razy, a najrzadziej – także ze względu na najmniejszą liczbę wypowiedzi ogółem – w 2013 r. – 7 razy. Ciekawe jednak, że tylko w 2013 r. częściej zwracano uwagę na twórczość regionalną niż uniwersalną. W 2014 r. proporcje już się odwróciły, ale literatura rodzima nadal stanowiła znaczący odsetek wszystkich wypowiedzi – 44%. Sytuacja zmieniła się w 2015 r. i utrzymała w 2016 r. Literatura regionalna stanowiła już tylko odpowiednio 20% i 17% ogółu wypowiedzi.

Komiks najczęściej był obecny na łamach „Projektora” w 2015 r. – 18 razy. Zawsze przedstawiano go głównie w skali ogólnej. Prawie tak samo, poza rokiem

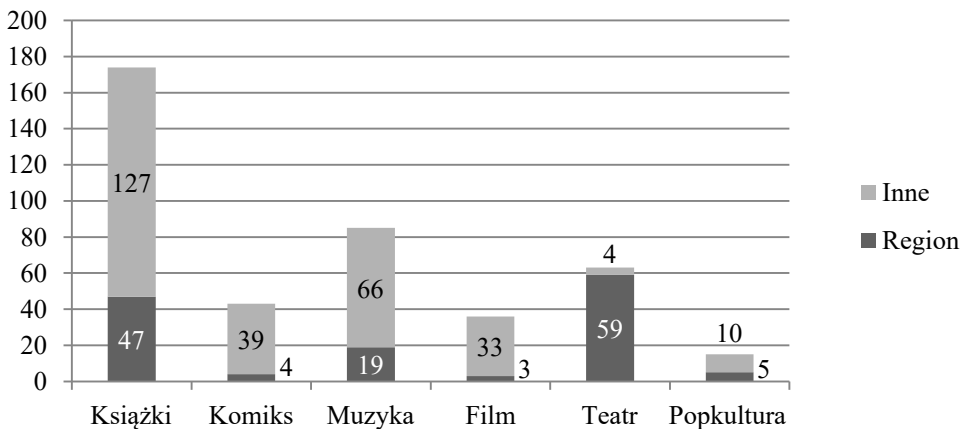
2013, było z muzyką. Najwięcej uwagi poświęcono jej w 2015 r., ale 21% wypowiedzi przypadło na dokonania lokalne. Prawie w ogóle nie zaistniał w wersji regionalnej film. Najwięcej pisano o nim w 2015 r., a stosunek kina kieleckiego do ogólnego wynosił wówczas 1:13.

Zupełnie odwrotnie pokazano teatr. To głównie Kielce go zdominowały. W 2015 r. prezentowano go 23 razy częściej niż teatr w ogóle. Popkultura gościła na łamach „Projektora” najrzadziej ze wszystkich kategorii. Najbardziej obfity rok 2014 przyniósł tylko 8 wypowiedzi i przeważało ujęcie uniwersalne nad lokalnym.

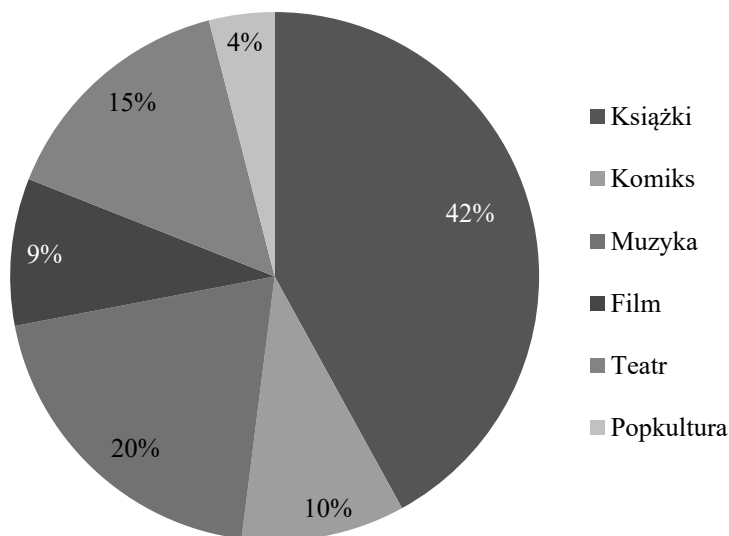
Najbardziej lokalną kategorią okazał się teatr (wykres 1). Ogółem zaprezentowano 59 wypowiedzi poświęconych teatrowi kieleckiemu, w tym m.in. premierom w Teatrze im. Stefana Żeromskiego, w Teatrze Lalki i Aktora „Kubuś” oraz Kieleckim Teatrze Tańca i Teatrze Ecce Homo w „Bazie Zbożowej”. Tylko cztery wypowiedzi dotyczące teatru miały charakter uniwersalny. Następna w kategorii lokalności była popkultura. Jedna trzecia z 15 publikacji dotyczyła Kielc i okolic. W przypadku książek odniesienia do twórców i literatury świętokrzyskiej stanowiły 27%, a w muzyce – 22%. Komiks i film traktowane były zdecydowanie uniwersalnie. Tematyka regionalna występowała odpowiednio w 9% i 8%.

Z analizy wyłania się obraz czasopisma zróżnicowanego pod względem zawartości, ze zdecydowaną przewagą tematyki literacko-książkowej nad pozostałymi (wykres 2). Wypowiedzi z tego zakresu stanowiły 174 wobec 417 wszystkich, tj. 42%. Następna w kolejności była muzyka z 20% udziałem, dalej teatr – 15%, komiks – 10%, film – 9%, popkultura – 4%. Mamy zatem do czynienia z czasopismem kulturalnym o profilu literackim.

Zgodnie z deklaracją wydawcy „Projektor” miał przede wszystkim promować dziedziny sztuki mniej popularne: komiks, sztukę w przestrzeni miejskiej, malarstwo awangardowe. Zadaniem redakcji miało być promowanie artystów wywodzą-

Wykres 1. Zawartość „Projektora” w latach 2013–2016

Wykres 2. Procentowy udział poszczególnych kategorii w ogólnej zawartości

Źródło: opracowanie własne.

cych się z Kielc i regionu świętokrzyskiego. Na ile te założenia zostały zrealizowane w ciągu ponad trzech lat ukazywania się magazynu? Wydaje się, że kultura niszowa taką pozostała. Więcej uwagi poświęcano dziedzinom najbardziej popularnym: literaturze, muzyce, teatrowi. Ale warto zauważyć, że w tych kategoriach też znalazły się prezentacje artystów mniej znanych (mimo posiadania sporego dorobku), jak i debiutantów, ludzi tworzących kulturę i odpowiedzialnych za jej przekazywanie. Nierównomiernie w poszczególnych kategoriach rozkładały się akcenty kieleckie w stosunku do wymiaru ogólnego. Ale region zawsze był obecny na łamach „Projektora”: poprzez ludzi, ich dorobek, dzieła sztuki, instytucje. Periodyk jest więc społeczno-kulturalnym czasopismem lokalnym.

Bibliografia

- Gruchoła M., *Kultura w ujęciu socjologicznym*, „Roczniki Kulturoznawcze” 2010, t. 1.
 Kowalczyk R., *Czasopiśmiennictwo regionalistyczne w Polsce*, Opole 2013.
 Kowalczyk R., *O mediach lokalnych, regionie i regionalizmie*, Poznań 2015.
 Pisarek W., *Analiza zawartości prasy*, Kraków 1983.
Pisma kulturalne w Polsce po 1989 roku. Leksykon, red. J. Gałuszka, G. Maroszczuk, A. Nęcka, Katowice 2010.
<http://katalog.czasopism.pl/index.php/Kategoria:Regionalne>.
<http://kielce.tvp.pl/12699023/projektor>.
<http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=24&IM=04&WI=CZASOPISMAbSPO-IECZNObKULTURALNE&NU=01&CE=2&MA1=rozwi%F1>.

http://niewidomi.pik.kielce.pl/aktualnosci/-/asset_publisher/c6tkjz4kO14U/content/projektor-projektor-;jsessionid=790584302DBE6D8965D300EE97336E93.wrota27.

<http://www.projektorkielce.pl/>.

https://www.wrota-swietokrzyskie.pl/pio/-/asset_publisher/F9Uh/content/id/1749431.

„Projektor. Kielecki magazyn kulturalny” 2013–2016.

Streszczenie

Prasa lokalna to zwykle czasopisma informacyjne. Kultura jest na ogół niewielkim elementem ich zawartości. Ale bywają też czasopisma, magazyny o wyspecjalizowanej treści, np. literackie. Kielecki „Projektor” jest typem takiego czasopisma. Założeniem redakcji było przede wszystkim promowanie lokalnej kultury, szczególnie młodego i średniego pokolenia. Autorka pragnie pokazać, na ile się to udało. Jak treści lokalne łączą się z uniwersalnymi? Ile miejsca poświęca się poszczególnym zagadnieniom? Na te pytania odpowiada przeprowadzona analiza zawartości. Wyłania się z niej obraz czasopisma zróżnicowanego pod względem zawartości, ze zdecydowaną przewagą tematyki literacko-książkowej nad pozostałymi.

“PROJEKTOR. THE KIELCE CULTURAL MAGAZINE” IN THE YEARS 2013–2016

Summary

The term local press is usually used in reference to newspapers. Generally, culture constitutes but a small part of its content. However, there also exist specialized magazines, e.g. literary magazines. The Kielce “Projektor” is a magazine of this kind. The main purpose of the editors was primarily a promotion of local culture, especially of the young and middle generations. The author wants to show how successful it turned out to be. How is the local content combined with a universal message? How much space is devoted to the particular type of issues? The analysis of magazine’s content answers all of these questions. The general picture which emerges from the analysis suggests that the magazine is diversified in terms of content and the significant focus on literature dominates other topics.